

LEKMILJÖN PÅ FRITIDSHEMMET

VILKA OLIKA DIMENSIONER KAN PÅVERKA UTRYMMET FÖR LEK PÅ FRITIDSHEMMET?

EN TEORI FÖR ATT ARBETA MED ATT UTVECKLA EN LEKBEFRÄMJANDE MILJÖ.

EVA KANE

Eva.kane@buv.su.se

FRITIDSHEMMETS LEKMILJÖ

- Personalen utformar miljön baserat på vad de anser vara det bästa för gruppen. Barnen säger sig inte ha inflytande. (Karlsson, 2022)
- Fokus på social miljö (Boström et al, 2015)
- Platsen avgör leken men platsen uppstår i interaktion med de människor som använder platsen (Løndal, 2011)

LEK ERBJUDANDEN PÅ VÅRT FRITIDS

FÖRESTÄLL DIG ATT DU ÄR 8 ÅR OCH KOMMER TILL DITT FRITIDS FÖR FÖRSTA GÅNGEN

- **Vad ser du när du kommer in på ditt fritids?**
- **Vad tänker du?**
- **Vad känner du?**
- **Vad gör du?**
 - Tänk själv
 - Berätta för din granne
 - Vad styr vad vi gör?

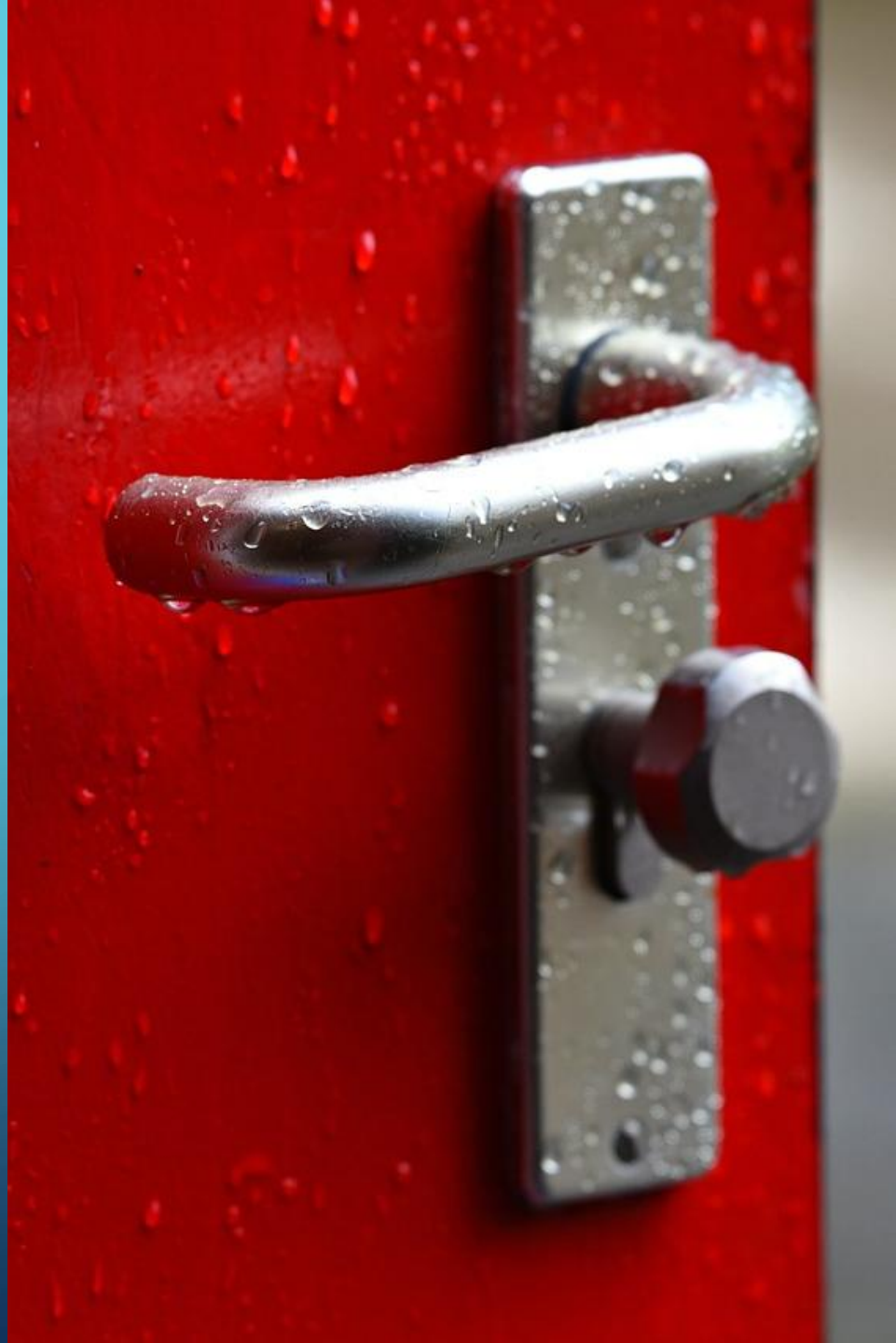
**TRE
DIMENSIONER
AV
AFFORDANS/
HANDLINGS-
ERBJUDANDEN**

Baserat på
Waters, J. (2014)

AFFORDANCE

- Affordances are described as possibilities for action that someone perceives and may then actualize in their physical environment (Gibson, 1979)
- Begreppet hänvisar till BÅDE omgivningen OCH individen (Eriksson Bergström, 2017)

AFFORDANS / HANDLINGSERBJUDANDEN

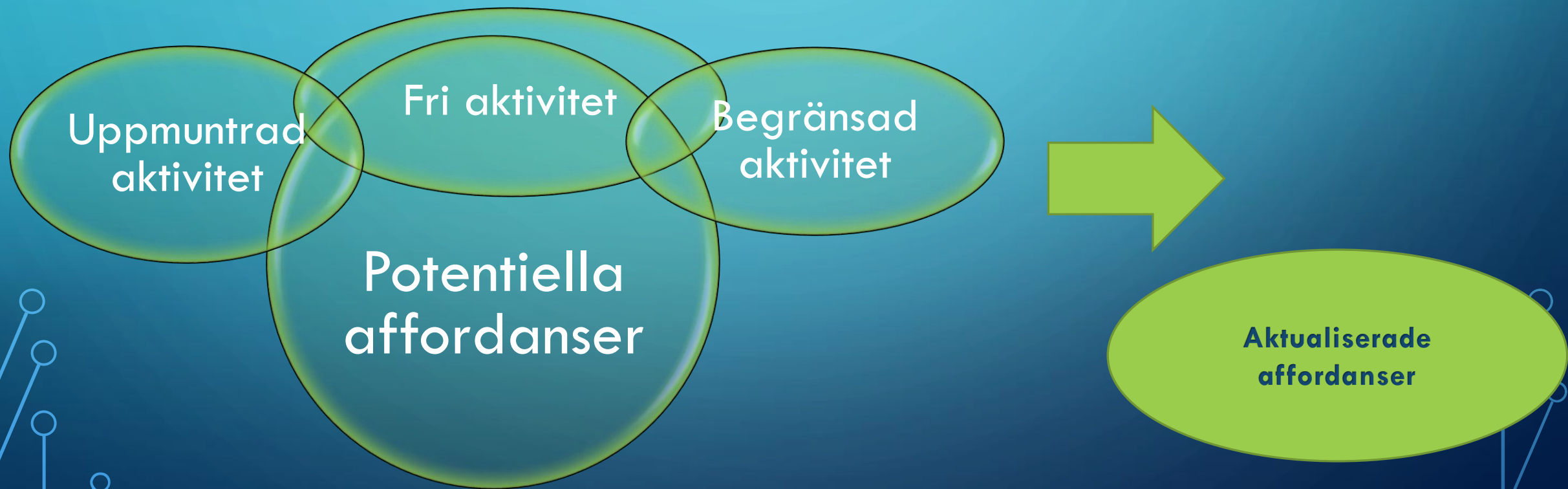
- Vad som finns / Vad som kan göras (Heft, 1988)
- Att sitta / Att rida (Eriksson Bergström, 2017)
- "Ett handlingserbjudande är som mellanrummet mellan två pusselbitar som passar ihop. Det existerar enbart som en relation mellan pusselbiten individ och pusselbiten miljö."
(Eriksson Bergström, 2017, s. 15)

BARN, MILJÖ/PLATS OCH AFFORDANS – HUR BEGREPPET UTVECKLATS

- Heft 1988
 - En vuxen ser vad som finns, ett barn ser vad man kan göra
- Fjørtoft 2001
 - Vad just detta barn ser som möjligt att göra på just denna plats
- Kyttä 2002/2004
 - Potentiella och aktualiserade affordanser
 - Barn "läser av" vad som kan göras mot bakgrund av sina erfarenheter

KYTTÄ, 2004

LEKEN I LÄROPLANEN - UPPDRAGET

- Skapande och undersökande arbete samt lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Särskilt under de tidiga skolåren har leken stor betydelse för att eleverna ska tillägna sig kunskaper. (del 1)
- Undervisningen syftar till att främja elevernas fantasi och förmåga att lära tillsammans med andra genom lek... I undervisningen ska eleverna genom leken ges möjlighet att bearbeta intryck, pröva sin identitet, utveckla kreativitet samt sin förmåga att samarbeta och kommunicera. (del 4)

ALLT ÄR INTE LEK...

- Hur definierar ni lek på erat fritids?
- Lek: Barns lek omfattar alla beteenden, aktiviteter eller processer som initieras, kontrolleras och struktureras av barnen själva. [...] Omvårdare kan bidra till skapandet av miljöer där lek äger rum, men lekandet i sig självt är inte obligatoriskt, utan drivs av inneboende motivation och utförs för sin egen skull snarare än som ett medel att nå ett mål. (Barnrättskommittén, 2013, s. 4)

LEKMILJÖ

(WATERS, 2014 – INTERAKTIONELL AFFORDANS)

SPANING PÅ LEKMILJÖN

- Undvik att berätta för varandra "hur det är"
- Gå på spaning baserat på de tre dimensionerna och de frågor ni utarbetat
- Intervjua barnen om de tre dimensionerna
- Analysera och planera för förändringar!

Lycka till med er lekmiljö

Teckning av A-K Fryxell